

Viggo Mortensen (m) in *Captain Fantastic*

Familiedrama zonder superheld

Captain Fantastic van Matt Ross is een grappige, tegendraadse film waarin tegen veel heilige huisjes wordt geschopt. Bovendien worden rake vragen gesteld over ouderschap, opgroeien in isolatie en de huidige consumptiemaatschappij.

Door Gerhard Busch, VPRO gids, 2016-09-06, via Blendle

Bij de Amerikaanse acteur/ regisseur Matt Ross (1970) wordt thuis geen kerstfeest gevierd, maar Noam Chomsky Dag. Als eerbetoon aan de (ooit) beroemde en gezaghebbende linkse intellectueel, linguïst en maatschappijcriticus.

'Noam Chomsky is een van mijn helden en hij is het waard dat zijn verjaardag gevierd wordt. Daarom branden we op 7 december een kaarsje, eten een taartje en geven elkaar cadeautjes. Het is net Kerstmis, maar dan leuker. Ik raad iedereen aan om vanaf nu Noam Chomsky Dag te vieren.'

Ross zegt het met een glimlach, maar Chomsky is wel degelijk een held voor hem. Net als voor de antiautoritaire Ben, het hoofdpersonage in Ross' tweede film, het fijne familiedrama *Captain Fantastic*.

Ben leeft, als de film begint, ver teruggetrokken in het bos met zijn zes kinderen. Daar leert hij ze jagen, rotsklimmen, schapen villen, en viert hij – net als bij Ross thuis – niet de geboorte van Christus ('die magische, fictieve elf'), maar de geboorte van de anarchistische dwarsdenker Chomsky.

Ben heeft vier zoons en twee dochters; de jongste is zeven, de oudste achttien. Hun moeder is er niet bij, want die ligt ver weg in een ziekenhuis. Wanneer ze overlijdt, wordt Ben gedwongen het bos te verlaten. Hij stapt met zijn kinderen in een oud Volkswagenbusje (genaamd Steve) en gaat van hun vrijplaats in het noorden naar het zuiden van Amerika, naar haar ouders in Albuquerque, waar ze begraven zal worden.

Wat volgt is een vaak erg grappige, tegendraadse film waarin tegen veel heilige huisjes wordt geschopt. Bovendien worden rake vragen gesteld over ouderschap, opgroeien in isolatie en de huidige consumptiemaatschappij.

Captain Fantastic ging begin 2016 in première op het Sundance festival (de thuishaven van de Amerikaanse indiefilm) en draaide in mei, als enige in Sundance vertoonde film, ook in Cannes, in het programma *Uncertain regard*. Ross zou later de prijs voor beste regisseur winnen, maar dat weten we nog niet als ik half mei tegenover hem en hoofdrolspeler Viggo Mortensen (1958) zit.

Is *Captain Fantastic* bedoeld als tegengif voor *Captain America*?

Viggo Mortensen: 'Grappig, je bent de tweede die dat vraagt.' [Tijdens het festival van Cannes, begin mei, draaide net de superheldenfilm *Captain America* in de bioscopen.]

Matt Ross: 'Ik heb het in ieder geval niet geschreven als tegengif. Ik ben gek op comics. Al vind ik het wel triest dat Hollywood momenteel gedomineerd wordt door superheldenfilms. Het lijkt alsof onze studio's alleen maar bezig zijn om de bioscopen in Rusland en China te vullen. Want daar willen ze vooral spektakelfilms zien. Geen tegengif dus, maar ik hoop wel dat mensen komen

kijken en beseffen dat er ook andere verhalen te vertellen zijn dan over superhelden.'

Kennen jullie iemand als Ben?

MR: (lachend) 'Viggo is Ben.'

VM: 'Ik ken wel een paar mensen die zo leven als Ben, maar zelf ben ik niet zo opgevoed. En ik heb mijn zoon ook niet zo opgevoed. Ik herken wel elementen. Het leven in de natuur, gewassen verbouwen, jagen. Dat doe ik ook. Maar wat me in het script nog veel meer aansprak was dat je de mensen de ruimte moet bieden om voor zichzelf te denken. Dat je debat en discussie moet stimuleren. Zo voed ik mijn zoon ook op.'

Dat voor je zelf denken voert Ben wel erg ver door. Alles is bespreekbaar. Zo leest zijn dochter Vespyr Lolita van Nabokov en moet ze van Ben uitleggen wat ze van het boek vindt. Wat ze overigens prima doet. Maar ik bedacht me [sic, HB] bij die scène wel even, is Ben niet ook een beetje als Humbert Humbert, de hoofdpersoon van het boek?

VM: 'Eeh, dat weet ik zo net nog niet.'

MR: 'Maar dan wel zonder de verkrachtingen en pedofilie, toch?'

Zeker, maar ik denk aan hoe Vespyr Humbert Humbert beschrijft. Ze legt uit dat hij, omdat de lezer hem volgt, onze sympathie heeft en we daardoor soms vergeten wat hij doet. Net als je je bij Ben kunt afvragen of die veelzijdige en complete, maar ook rigide, geïsoleerde opvoeding van zijn kinderen eigenlijk wel zo goed is.

MR: 'Ben is inderdaad niet perfect. En de titel stelt die vraag eigenlijk ook al. Is hij, of is hij juist niet fantastisch...'

VM: 'Ben kan heel dominant zijn en extreem in zijn opvattingen. Maar ondanks alles probeert hij wel fantastisch te zijn. Hij beseft heel goed dat niemand perfect kan zijn. Ouders zeker niet. Maar dat wil voor hem niet zeggen dat je het niet moet proberen.'

MR: 'Deze film is vooral een verslag van zijn zoektocht naar balans.'

De chemie tussen Viggo en de kinderen is heel goed. Hoe creëer je dat op de set?

MR: 'Tijd. Gewoon veel tijd met elkaar doorbrengen. We zijn twee weken voor de opnamen begonnen met zijn allen bij elkaar gekomen en op trainingskamp gegaan. Overdag leerden we vechten, rots klimmen en jagen. En 's avonds gingen we samen pizza eten.'